

Lietuvos meno kūrėjų asociacija

Gyvenimas muzikos šviesoje

2013-08-02

ŽURNALAS: Muzikos Barai

TEMA: Muzika

AUTORIUS: Jovita Saulėnienė

DATA: 2013-08

Gyvenimas muzikos šviesoje

Jovita Saulėnienė

Žinomų klaipėdiečių Ingos ir Aliaus Maknavičių šeimos gyvenimas įprasminamas muzikos pasaulyje. Muzika jiems – turtinga, dvasinga, išraiškinga, žodžiais nenusakoma kalba. Jos teikiamas neišsemiamas pažinimo džiaugsmas – begalinis, neaprepiamas. „Kompozitorių sumanymo atskleidimas, meninių kūrinio vaizdų ir tam tinkamų išraiškos priemonių paieškos siekiant vieną ar kitą mintį perteikti klausytojams – ypatingas kūrybinis procesas, teikiantis galias prasmingai gyventi...“, – sako tarptautinių konkursų laureatė pianistė, Lietuvos fortepijono pedagogų asociacijos ir Lietuvos muzikų sąjungos narė Inga Maknavičienė. Ji yra surengusi per 900 koncertų Lietuvoje ir užsienyje (Austrijoje, Belgijoje, Estijoje, Čekijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Šveicarijoje, Švedijoje, Suomijoje, Rusijoje ir kt.), koncertuoja ir kaip solistė, ir su kameriniais ansambliais, kameriniais ir simfoniniais orkestrais. Yra parengusi daug kamerinės muzikos programų, muzikinių-literatūrinių kompozijų su Klaipėdos valstybinio muzikinio, dramos teatro aktorais, literatūrologais, istorikais, išleidusi nemažai leidinių. Inga Maknavičienė pripažinta geriausia 2003 m. Klaipėdos universiteto menininke, 2006 m. jai paskirta „Klasco“ premija „Už nuopelnus menotyros ir meno srityje“, 2007 m. suteiktas Klaipėdos universiteto docentės vardas.

Alius Maknavičius – Klaipėdos *brass* kvinteto, Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro orkestro, Karinių jūrų pajėgų orkestro muzikantas, pedagogas.

Penkiolikmetė dukra Gabija – Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos moksleivė, septynių tarptautinių (penkios pirmosios, 2 trečiosios vietos), vieno Lietuvos pianistų konkursų laureatė, nacionalinio konkurso diplomantė. Netrukus Gabija vyks į prestižinį F. Chopino jaunujų pianistų konkursą Lenkijoje.

Vyresnioji duktė Laura – Vilniaus universiteto lietuvių filologijos bakalaurė, tačiau anksčiau taip pat skambino fortepijonu, yra tapusi kelių tarptautinių pianistų konkursų

laureate...

- Gerbiamoji Inga, iš kur atėjo ta didžioji ir visą Jūsų gyvenimą apimanti meilė muzikai? Ar tai Jūsų ir Jūsų namiškių pašaukimas?

- Į muziką mano tėvai visada žiūrėjo pagarbiai. Su tėveliais lankėme ne tik Lietuvos operos, muzikinius, dramos teatrus, koncertus, bet ir visus ryškiausius kultūrinio gyvenimo renginius. Vaikystėje man nepaprastai pasisekė, kad iš karto patekau į fantastiškos pianistės, baigusios studijas Maskvoje (ir konservatoriją, ir aspirantūrą), rankas. Ji buvo karininko žmona, todėl dėl vyro darbo pobūdžio turėjo nuolat keisti gyvenamąsias vietas, miestus, šalis. Kai mokytoja vėl susikrovė lagaminus, mokslus tęsiau M. K. Čiurlionio menų mokykloje. Ir tai taip pat buvo sėkmė...

Muzika mūsų šeimos gyvenime yra viskas: ir profesija, ir darbas, ir hobis, ir malonumas, ir dvasinė palaima, ir nuolatiniai kūrybiniai ieškojimai, ir begalinis džiaugsmas – atradimai. Būtent joje visa šeima save įprasminame. Muzikos klodai – begaliniai, jų neįmanu išsemti, todėl ypač vertinu akimirkas, kai gimsta naujos idėjos, mintys, kai esu kviečiama atlikti kokį nors naują, neliestą, bet įdomią ir vertingą, nesąžiningai pamirštą ir todėl šiandien neskambantį kūrinį. Visi turime savo mėgstamus kompozitorius, nemažai dėmesio skiriame ir šiuolaikinės muzikos kūrėjams. Abu su vyru esame pirmieji ne vieno šiuolaikinės muzikos kūrinio atlikėjai... Esu įsitikinusi, kad pamažu muzikos gylį, grožį ir savęs realizavimo galimybes atskleidžia ir mūsų Gabija.

- Gerbiamasis Aliau, Jūs - Klaipėdos publikai žinomas atlikėjas, grojantis keliuose muzikos kolektyvuose. Koks Jūsų požiūris į skirtingų žanrų ir stilių kompozitorių kūrybą? Kas Jums svarbiausia perteikiant muzikos kūrinį?

- Šiandien atlikėjai turi iš tiesų gebėti derinti ne tik skirtingas muzikos sritis, bet ir groti įvairių epochų kompozitorių kūrybą. Tai tapo dažno muziko gyvenimo norma, nors užsienyje dažnai vyrauja priešinga praktika, kai atlikėjas gilinasi tik į vienos ar kitos epochos specifiką, groja vienos ar kitos epochos instrumentarijui būdingais (kartais net ir autentiškais) instrumentais. Grojant pučiamaisiais instrumentais itin svarbūs gražaus garso išgavimo, ansamblinio derėjimo, spalvingo skambėjimo ir kiti specifiniai aspektai. Todėl jei ansamblui pasiseka pasiekti darną, jei skambesio grožis jaudina klausytoją, pagaliau, jei pasirinkta programa sudomina auditoriją, visi būname laimingi.

- Inga, Jūsų dukra Gabiją skina laurus prestižiniuose tarptautiniuose konkursuose. Kokia čia šeimos įtaka? O gal, anot S. Gedos, „kūrėjas išauga pats iš savęs, iš savo žemės, namų, pasaulio, iš begalybės, - kaip iš klevo sėklos išaugęs milžiniškas medis?“

- Be abejo, tėvai dalijasi savo profesine patirtimi, tam tikra kryptimi nukreipia vaikų talentą. Gabija išaugo mūsų muzikos aplinkoje ir tai jai neabejotinai padarė poveikį kaip asmenybei, muzikei, atlikėjai. Net ir šiandien jai skambinant konkursuose ar koncertuose girdžiu save, girdžiu kartojant vienas ar kitas mano interpretacijas ar

kadaisė darytas klaidas. Lydžiu Gabiją į konkursus ir nepaprastai džiaugiuosi, kad jai tai labai svarbu. Žinoma, be talento, gebėjimų, gerų pedagogų gero pianisto tikrai neįmanoma užauginti.

- Jūs pati ne kartą rengėte konkursus, dalyvavote juose. Gabija tuo požiūriu irgi įgijusi nemažai patirties. Ką manote apie pianistų konkursus? Kaip juos vertinate?

- Šiandien Lietuvoje visiškai kita situacija nei prieš tris dešimtmečius, kai turėjome vos kelis respublikinius (geriausiu atveju – tarprespublikinius) pianistų konkursus: B. Dvariono konkursą iš esmės muzikos mokyklų mokiniams, S. Vainiūno – konservatorijų auklėtiniams ir M. K. Čiurlionio konkursą, kuriame galėdavo dalyvauti Čiurlionio mokyklos vyresniųjų klasių mokiniai ir konservatorijų studentai. Dabar dažna muzikos mokykla organizuoja šalies ar tarptautinius konkursus... Gabijai jau nuo 2007 m. renkamės konkursus užsienyje.

Aš pati kartu su kolegomis esu surengusi du Lietuvos ir 5 tarptautinius konkursus. Buvau 6 iš jų idėjos autorė, organizacinių komitetų pirmininkė, vicepirmininkė, meno vadovė, koordinatorė. Panašaus pobūdžio renginių organizavimas – itin atsakingas, sudėtingas ir didelės kompetencijos reikalaujantis darbas. Anksčiau minėti konkursai gerokai skyrėsi vieni nuo kitų tiek turiniu, tiek apimtimi, pavyzdžiui, 2010 m. pianistams, pūtikams ir stygininkams Klaipėdos universitete surengtas tarptautinis konkursas, kuriame dalyvavo per 180 muzikantų (iš jų – tik apie 40 iš Lietuvos), savo apimtimi negali būti lyginamas su Muzikinio teatro 2011 m. organizuotu Respublikiniu jaunųjų talentų festivaliu ir festivaliu-konkursu, nors abu renginiai pasižymėjo aukštu dalyvių profesinio pasirengimo lygiu, abiejuose dirbo solidžios prestižinės vertinimo komisijos, pirmininkaujamos prof. S. Sondeckio, prof. K. Grybausko ir kt. Didžioji konkursų organizacinių darbų dalis yra nematoma, nes vyksta internetu, telefonais, todėl dažnam šių darbų apimtys yra neįsivaizduojamos. Liaudies išmintis byloja, kad tik pabandęs suprasi, todėl šiandien labai nuoširdžiai džiaugiuosi nuveiktais darbais ir sveikinu visų konkursų organizatorius, nes tai iš tiesų ne tik nepaprasta paskata jaunimui tobulėti, bet ir galimybė prisidėti prie profesionalaus meno ateities Lietuvoje kūrimo.

Pasirengimo konkursui procesas ir dalyvavimas jame – pati geriausia mokinio motyvacija, kuri įpareigoja ne tik atlikėją, bet ir jo pedagogą, artimuosius. Tai didelis dvasinis ir fizinis krūvis, nes konkursas reikalauja valios, nuolatinio darbo, pedagogui – puikaus profesinio pasirengimo. Tai tikras savęs išbandymas. Jaunam muzikui tarptautiniuose konkursuose itin svarbu susipažinti su savo bendraamžių (ir ne tik) pianistų pasiekimais, nes čia jis gali išgirsti nemažai pasaulio geriausiųjų. Į konkursus važiuoja tik puikiai pasirengę muzikantai, visi tikisi laimėti (priešingu atveju nevažiuotų), bet pergalei dažnai nepakanka profesionaliai atlikti programą... Paprastai laimi tie, kurie į interpretaciją įlieja bent dalelę savitumo. Muzikos kalba tarptautinė, tačiau kiekvienas atlikėjas tą patį kūrinių skambina kiek kitaip, todėl konkursai – tai dar viena mokykla, kitų kultūrų pažinimo galimybė, kur gimsta itin įdomios diskusijos interpretacijų ir kitais klausimais, išryškėja pianizmo tendencijos, atlikimo mados. Niekada nepamiršiu dviejų žiuri narių dialogo, kai pianistas iš Maskvos klausė lenkų pianisto, ar jo atliekamas Chopinas patiktų Lenkijoje... Į klausimą buvo atsakyta: „Žiūrint kur grotum...“

Kiekvienam jaunam atlikėjui jo kūrybiniame kelyje svarbiausias žmogus yra pedagogas. Todėl ir mes, tėveliai, ir pati Gabija esame nepaprastai dėkingi mokytojai doc. Albinai Šikšniūtei, rengiančiai Gabiją tarptautiniams skrydžiams, tikinčiai jos ateitimi, kuriančiai ir formuojančiai ją. Prieš šių metų pavasario konkursinį startą Svetlogorske (Rusija) Gabijos rečitalį Klaipėdos E. Balsio menų gimnazijoje surengė pirmoji Gabijos muzikos mokytoja V. Potejenko, kuri kartu su mokyklos kolegomis džiaugėsi ne tik pastebimai išaugusia visada kuklios ir jautrios Gabijos muzikine branda, atliktos programos interpretacijų gyliu, bet ir technikos pasiekimais. Mums itin malonu, kai į tradicinius literatūrinius LR Seimo narės Irenos Šiaulienės renginius kviečiama koncertuoti ir Gabija. Už paramą esame labai dėkingi AB „Mūsų laikas“ vadovui Rimantui Cibauskui. Praėjusiais metais stipendiją Gabijai paskyrė ir „Maximos“ generalinis direktorius Arūnas Zimnickas. Manychiau, kad be daugelio draugų palaikymo ir paramos Gabijos rezultatai nebūtų tokie aukšti.

- Prisiminkime Gabijos konkursus. Kaip jai sekėsi pristatyti save kaip atlikėją ir garsinti Lietuvos vardą? Kaip Gabijos laimėjimus įvertino gimtasis miestas Klaipėda?

- Priminsiu tik paskutinius konkursus, kuriuose dalyvavo Gabija. **Praėjusių metų pavasarį įvyko tarptautinis konkursas „Conorso Internazionale Musicale Giovani Musicisti“ Italijoje (Trevize), kur mūsų keturiolikmetė Gabija pasirodė geriausiai iš visų ir pelnė svarbiausią apdovanojimą - konkurso taurę ir pagrindinę premiją (1° Premio Assoluto).** Tai aukščiausias įvertinimas ne tik jos amžiaus grupėje, bet ir viso konkurso.

Šiais metais Gabija dalyvavo jau dviejuose tarptautiniuose konkursuose. Balandžio 19-21 dienomis Svetlogorske (Rusija) vyko III tarptautinis A. T. Grečaninovo fortepijono meno konkursas, kurio penkiose amžiaus grupėse varžėsi 78 jaunieji pianistai. Lietuvai atstovavo J. Karoso muzikos mokyklos mokinys Kristupas Klimkaitis (mokyt. I. Skirsgilienė), kuris tapo šio konkurso diplomantu, ir Gabija, ji laimėjo I vietą. Kitas tarptautinis konkursas vyko Paryžiaus Gagny teatre balandžio 24-26 d. Dalyviai buvo atrinkti pagal iš anksto atsiųstus DVD. Šio konkurso antrojo turo 5 amžiaus grupėse (10-26 m.) dalyvavo 53 pianistai iš Japonijos, Ukrainos, Rusijos, Suomijos, Vokietijos, Brazilijos, Belgijos, Švedijos, Slovėnijos, Kinijos, Latvijos, Lenkijos, Italijos, Rumunijos. Į antrąjį turą buvo pakviesta tik viena atstovė iš Lietuvos - Gabija, kuri buvo ir jauniausia savo grupės dalyvė. Ji laimėjo III vietą.

Konkursas Paryžiuje buvo ryškus, įdomus, puikiai organizuotas. Prieš finalinį koncertą visiems konkurso lauretams įteiktos kompaktinės plokštelės su jų pasirodymo konkurse aukštos kokybės įrašais. Laureatų koncertas - dar viena neišdildoma konkurso pamoka. Ilgai nepamiršime *Grand Prix* laimėtojo Choni Dmytro iš Ukrainos pasirodymo, sudomino ir atlikėja iš Kinijos Yaqian Huang (17 m.), kuri laimėjo II vietą. Kinijos atstovai rimtai dirba ir dažnai gerai pasirodo konkursuose, tačiau dažnai pralaimi meniškumo, interpretacijos, minties gylio aspektais. Šį kartą kinės pasirodymas stebino garso grožiu, frazavimo lankstumu, nestereotipinėmis interpretacijomis. Pirmąją vietą laimėjo prancūzė Journaux Juliette (16 m.).

Netrukus Lenkijoje vyks tarptautinis F. Chopino vaikų ir jaunimo konkursas, 4 amžiaus grupėse (10-18 m.) varžysis 47 dalyviai.

- Palinkėkime sėkmės Gabijai, šiame ir būsimuose konkursuose garsinančiai Lietuvos vardą.